Były mąż nie może żądać zmiany nazwiska po rozwodzie

data aktualizacji: 2023.05.10 autor: Joanna Chrostowska, radca prawny

Taki wniosek płynie z wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 6 sierpnia 2019 roku. Sprawa została wytoczona przez mężczyznę, który po rozwodzie domagał się, by jego była żona zmieniła nazwisko na nazwisko rodowe, powołując się na ochronę swoich dóbr osobistych.

Sąd przyznał, że nazwisko stanowi dobro osobiste człowieka oraz, że ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie.

Jak czytamy w uzasadnieniu wyroku, w momencie zawierania związku małżeńskiego kierownik urzędu stanu cywilnego zapytuję mężczyznę i kobietę, czy zamierzają zawrzeć ze sobą małżeństwo, a gdy oboje odpowiedzą na to pytanie twierdząco wzywa ich do złożenia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński oraz oświadczeń w sprawie nazwisk małżonków i ich dzieci. Treść złożonych oświadczeń określa jakie nazwiska będą nosić małżonkowie i ich dzieci pochodzące z tego

małżeństwa. Po złożeniu oświadczeń co do nazwisk noszonych przez małżonków po zawarciu małżeństwa i umieszczeniu tych oświadczeń w akcie małżeństwa małżonkowie uzyskują nazwisko, które stanowi dobro osobiste obojga małżonków i podlega ochronie prawnej. Oznacza to, że zarówno mąż, jak i żona są tak samo uprawnieni do noszenia nazwiska, co do którego złożyli oświadczenie w dacie zawierania małżeństwa.

Zmiana nazwiska po rozwodzie została uregulowana Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, który stanowi, że w ciągu trzech miesięcy od chwili uprawomocnienia się orzeczenia rozwodu małżonek rozwiedziony, który wskutek zawarcia małżeństwa zmienił swoje dotychczasowe nazwisko, może przez oświadczenie złożone przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego lub konsulem powrócić do nazwiska, które nosił przed zawarciem małżeństwa.

Przepis powyższy daje możliwość małżonkowi rozwiedzionemu powrotu - w okresie trzech miesięcy od chwili uprawomocnienia się wyroku rozwodowego - do dawnego nazwiska, jednak jedynie wskutek jego dobrowolnej decyzji i w żadnym wypadku nie stanowi podstawy do nakazania mu zmiany nazwiska. Jeżeli były małżonek postanowi, że pozostaje przy nazwisku jakie uzyskał przez zawarcie małżeństwa, brak jest środków prawnych, aby zmusić go do zmiany nazwiska na to noszone przed zawarciem związku małżeńskiego.

W ocenie sądu powód nie wykazał, ażeby fakt noszenia przez byłą żonę jego nazwiska naruszał jego dobra osobiste, takie jak cześć, dobre imię, czy wizerunek. Powód poprzestał jedynie na gołosłownych twierdzeniach, niepopartych żadnymi dowodami. W konsekwencji uznano, że nie doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda na skutek posługiwania się przez jego żonę nazwiskiem małżeńskim, bowiem nie wykazano żadnych okoliczności, które wypełniałyby przesłanki przepisów dotyczących naruszenia dóbr osobistych.

Co więcej, sąd podzielił argumentację pozwanej, iż nie chciała i obecnie nadal nie chce zmieniać nazwiska, gdyż optuje za tym, aby córka stron nazywała się tak samo jak ona, by oszczędzić jej przykrości, jakie mogłyby spotkać ją w życiu codziennym.

Sąd wskazał ponadto, że brak jest regulacji prawnej, która umożliwiałaby nakazanie byłemu małżonkowi zmiany nazwiska. Wprawdzie rozwód powoduje ustanie więzów rodzinnych i majątkowych pomiędzy małżonkami, ale w orzecznictwie Sądu Najwyższego jednoznacznie wskazano, iż były mąż nie może domagać się odebrania swojej byłej żonie prawa do nazwiska nabytego przez małżeństwo, jako że kodeks rodzinny i opiekuńczy takiej możliwości nie przewiduje.

Źródło: https://skierniewice.eglos.pl/aktualnosci/item/42054-byly-maz-nie-moze-zadac-zmiany-nazwiska-po-rozwodzie